

Motion till riksdagen 2010/11:Ub354

av **Gunilla Svantorp m.fl. (S)**

Ökat stöd till folkhögskolor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att se över stödet till folkbildningen, satsningen på ungdomar med ofullständiga betyg och dagens åldersgränser.

Motivering

Anslaget till folkbildningen föreslås i årets budgetproposition bli totalt 3 274 817 000 kronor, vilket är en alltför låg för att inte säga ett blygsamt pris för den samhällsnytta och kompetenshöjning som bedrivs.

Regeringen avser att förlänga satsningen inom folkhögskolorna för ungdomar som deltar i jobbgarantin och som saknar slutbetyg från grund- och gymnasieskolan. Vidare avses att vidga målgruppen, så att insatsen kan erbjudas samtliga arbetslösa ungdomar under 25 år som saknar slutbetyg från grund- eller gymnasieskolan. Satsningen beräknas omfatta cirka 1 000 årsarbetsplatser under kommande år. Detta är ett steg i rätt riktning, men vi tror att det är nödvändigt att man ser över insatserna till folkbildningen av många skäl.

Vi kan exemplifiera med en av många folkhögskolor, såsom Klarälvdalens folkhögskola i Stöllet med filialer i Hagfors, Sunne och Torsby. Folkhögskolan och filialerna ligger i typisk glesbygd där inte minst ungdomar har svårt att få jobb. Unga, särskilt de som saknar fullständiga gymnasiebetyg, drabbas oftare av arbetslöshet än befolkningen som helhet. I glesbygderna är situationen än allvarigare eftersom det är långa avstånd och det är svårt att finna arbete. Klarälvdalens folkhögskola bedriver dessutom verksamhet i ett geografiskt område där befolkningen i snitt har låg utbildningsnivå. En medveten sysselsättningspolitik som spänner över hela spektrumet från utbildning till arbete är avgörande för att utjämna livsvillkoren mellan människor.

Fel! Okänt namn på

Klyftorna mellan storstad och landsbygd ökar inom flera områden, bland annat när det gäller utbildningsnivå. Samtidigt ser vi att folkhögskolornas riksintag innebär en omflyttning där unga människor väljer att studera i glesbygdsskolor i sitt sökande efter lägre tempo, närhet till naturen och ökad livskvalitet. Ett exempel är de självhushållningskurser som bedrivs och som i förlängningen innebär att landsbygden återbefolkas av, ofta, högtbildade unga som gjort medvetna val.

Därför är utbildningspolitiken av närmast avgörande betydelse för att om möjligt ta sig in på den lokala arbetsmarknaden i glesbygder eller gå vidare i högre studier. Det finns dessutom en ökad andel sökande som är födda utomlands och som av tradition har svårt att få jobb. En del av dessa elever har därmed ett funktionshinder i form av bristande utbildning och kombinationen av att vara född utomlands. En bristande grundutbildning är för många ett uppenbart hinder och hot för att slussas in i samhället. Utrikes födda har i förhållande till personer som är födda i Sverige som bekant oftast betydligt lägre sysselsättningsgrad av andel sysselsatta och hamnar ofta i strykclass – tyvärr med betydligt högre arbetslöshet som följd.

En annan grupp bland våra skolelever är funktionshindrade som oftast arbetar i motvind och har det kämpigt i vardagen. Folkhögskolorna har på olika sätt och med olika medel sökt stödja både nämnda grupper och har lyckats rätt bra och är nu beredda att öka insatserna bland dessa grupper för att ytterligare minska utanförskapet. Men det förutsätter att en del av de tilldelade resurserna riktas dit.

Folkhögskolan är en av många utbildningsinstanser där vi av tradition har hävdats oss väl. En besvärande och bestående ungdomsarbetslöshet borde leda till att statsmakterna får upp ögonen, stöder folkbildningen och tar tillvara de resurser som redan finns i form av kompetent personal som finns lite varstans i vårt avlånga land.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2010 att det statliga stödet till kommunal vuxenutbildning ökas med 50 miljoner kronor till 2011 (s. 193). Rimligen borde en viss del av anslagen specialdestineras även till folkbildningen.

Erfarenhet visar att folkhögskolornas pedagogik i större grad attraherar vuxna och de unga vuxna som är skoltrötta och saknar motivation. I budgetpropositionen för 2011 föreslås att satsningen tillfälligtvis ökas under 2011 för arbetslösa ungdomar som saknar slutbetyg och är i åldern 20–24 år (s. 53). Den satsning som hittills gjorts har till viss del slagit slint då unga vuxna (20–22 år) ofta har bristande studiemotivation till följd av många år av studier och känsla av misslyckande. Vi anser därför att den stipulerade åldersgränsen borde ändras till 23–26 år och satsningen förlängas.

Stockholm den 21 oktober 2010

Gunilla Svantorp (S)

Ann-Kristine Johansson (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Jonas Gunnarsson (S)